

Oponentský posudek

diplomové práce Bc. Hany Svobodové
Veřejné prostory v lokalitách s rodinnými domy

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Téma veřejných prostor v lokalitách s rodinnými domy je vzhledem k současnému nasycení poptávky, v době po silném boomu individuální rezidenční zástavby posledních deseti až patnácti let a z tohoto časového odstavu vyplývajících zkušeností jejich obyvatel i obcí nyní skloňováno častěji než v minulosti. Řešené téma lze považovat za relevantní pro formulaci nároků obyvatel rezidenčních čtvrtí na veřejné prostory sídel a z ní vyplývající veřejnou i odbornou diskuzi o jejich roli a vhodné formě. Z tohoto pohledu mám k předložené práci několik připomínek.

Formální a stylistická stránka

Po stylistické a formální stránce a z pohledu srozumitelnosti je práce na dobré úrovni, i když se některé formulace a citace opakují (např. tomu tak je u Gehl 2010 (str. 12 a 14), Gehl 2010 (str. 59 a 67), aniž by přitom rozšířily daný argumentační kontext. Formální chyby v psaném projevu jsou minimální. Jazykový projev působí vzhledem k jednoduché stavbě vět v celkovém dojmu až stroze, je ale přitom jasný a srozumitelný.

Zdroje z literatury jsou omezené především vzhledem ke komplexitě nastíněného tématu. Postrádám zejména shrnutí dostupné literatury a její reflexi k samotnému tématu práce; literatura uvedená v úvodu (Kap. 1) pouze ukotvuje úvodní text samotný, v Kapitole 3 pak jednotlivé fenomény veřejných prostorů, ne ovšem téma práce jako takové v odborném kontextu. Na jedné straně je to dáno možná stále ještě omezeným objemem literatury v českém jazyce přímo se zabývající tématem veřejných prostor v lokalitách s rodinnými domy, a to zejména v kontextu vývoje výstavby po roce 1989. Zároveň je ale vzhledem k tematice výzkumu nutné poukázat na poměrně omezený přehled k teoriím o problematice tohoto druhu bydlení a především k tématu sociální konstrukce urbánního prostoru. Např. publikace Martiny Loew k sociální definici „prostoru“, které jsou v Angličtině běžně přístupné, je v tomto kontextu nutné považovat za základní.

Teorie

Vzhledem k tomu, že autorka ponechává stranou hodnocení fyzického prostředí z pohledu jeho designu, lze považovat souhrn fyzických vlastností a sociální role zkoumaných prostorů v tomto výzkumu tematizovanou za klíčovou k hlubší interpretaci empirických výsledků. I když z práce jasně vyplývá, že se jedná o veřejné prostory, není nijak hlouběji osvětlen vztah mezi fyzickým a sociálním pojetím (veřejného) prostoru na teoretické úrovni. Právě tomuto vztahu tudíž chybí teoretické ukotvení. Společenskou roli veřejných prostorů autorka v Kapitole 3.3 osvětluje pouze na rovině jednotlivých prvků fyzického prostředí, a to v rámci přípravy pro následující metodiku výzkumu.

Taková výchozí situace vede v kapitole 3 k aditivnímu přístupu při hodnocení jednotlivých prvků prostředí veřejných prostorů, a to při jejich definici na základě metodických přístupů různých autorů. Tento přístup se pak částečně promítá i do závěrů. Taktéž jsou zahrnuty pohledy různých vědních oborů, avšak aby bylo možné do zjištěné různorodosti těchto

pohledů hlouběji proniknout, bylo by za potřebí zmíněné vyšší interpretativní teoretické roviny.

Metodika

Metodická část stejně jako případové studie jsou důkladně propracovány a přehledně znázorněny. Problematicky vnímám snad jen výběr lokalit ve spojitosti se závěry práce: na základě rozboru tří rozdílných lokalit se zástavbou rodinnými domy při různorodosti suburbie a městských rezidenčních čtvrtí, které vykazují jak svojí formou tak ze sociálního hlediska v rozmanitosti městského prostředí mnoho variací, nelze povšechné tvrzení, že „obyvatelé příměstských, nově vybudovaných lokalit jsou s veřejnými prostory ve své lokalitě spíše nespokojeni“ (str. 84), považovat za víc nežli tezi, jistě však ne za všeobecně platný výsledek tak omezeného případového šetření. Přestože tato otázka není explicitně zmíněna, vytváří volba tak rozdílných lokalit ve výzkumu k oběma v práci uvedeným očekáváním i očekávání třetí, zakládající se právě na dualitě ustáleného městského a zcela nového, prostorově i demograficky nedozrálého prostředí příměstského. Ačkoli je přítomna v celém textu, není bohužel tato dualita nijak explicitně tematizována.

Otázkou pak tudíž mimo jiné zůstává porovnatelnost případových studií, tedy mmj. zda by v příměstském prostředí pro srovnání veřejných prostorů, pokud je vůbec možné, nebylo vhodnější volit sídelní uskupení podobně vyzrálé jako je tomu u obou případových studií městských.

Závěry

V jinak přehledném závěru kromě výše již zmíněné chybějící teoretické reflexe postrádám především hlubší zamyšlení nad vzájemnou propojeností fyzických kategorií prostoru a výsledků pozorování popř. dotazníkového šetření:

Je podle výsledků studie pro využívání jednotlivých veřejných prostorů určených k pobytu relevantní rozmanitost ve smyslu přítomnosti různých druhů jednotlivých prostorů v rámci celé lokality, nebo jsou jednotlivé multifunkční prostory určené pro více druhů aktivit a uživatelů v jednom místě přijímány uživateli lépe?

Zároveň by stálo za to hlouběji reflektovat z pohledu výsledků studie závěry předchozích výzkumů zmíněných v úvodu práce, např. Temelové a Ouředníčka (2008), mmj. tezi, že zástavba příměstské suburbie vytváří horší podmínky k vytvoření si vztahu k místu obyvateli lokalit, protože je většinou složena ze vzájemně oddělených soukromých rezidenčních prostorů. Z kvalitativních rozhovorů předložené práce vyplývá naopak poměrně silná vazba k danému prostředí (čas strávený se sousedy na vlastní zahradě, aktivita při zdokonalování veřejných prostorů – sázení stromů kolem hřiště, vztah k sousedící volné krajině v okolí), která může být pouze z části jinak prostorově, funkčně a společensky definovaná, nežli tomu bývá ve zkoumaných lokalitách v prostředí městském.

Přes výše uvedené dílčí připomínky doporučuji předkládanou práci k obhajobě.

V Dortmundu 14. 9. 2012

Dipl.-Ing. Jan Polívka